

SKEPP O'HOJ

**NR 3
Augusti 2006**

I detta nr:

- **Ordföranden har ordet**
- **Sillfrukost på Notholmen**
- **Midsommar på Fladskär**
- **"Skeppsindianen" gräver i minnesbanken.**
- **Bokpresentation**
- **Till Minne**
- **Klubbstugan**

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Hans Martinelle	08 - 520 211 13
Mob	070 - 566 06 61
Vice ordf. : Bo Schagerberg	08 - 530 447 57
Mob	070 - 521 44 39
Sekreterare: Rune Stang	08 - 520 305 55
Mob	070 - 369 29 38
Kassör: Karl-Erik Hedberg	08 - 500 845 17
Mob	073 - 043 22 59
Ledamöter: Kent Pejdell	08 - 520 164 84
Kent Hermansson	08 - 520 149 47
Mob	070-585 02 93
Börje Svaleklev	08 - 520 138 51
Mob	070-600 63 38
Suppleanter: Gunnar Angerby	08 - 520 129 35
Anders Möllerström	08 - 520 172 91
Jörgen Boye	08 - 26 38 13

Adress: FM avd 11 NYNÄSHMN
c/o Bo Schagerberg
Sunnerbyv 6
148 71 SORUNDA
e-mail : bo.sch@telia.com

Kassör: FM avd 11 Nynäshamn
c/o K-E Hedberg
Nynäsv 17 A
Postgironr: 28 21 05 - 6

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-520 30 555
Mob 070-369 29 38
e-mail: st-media@telia.com

Ordföranden har ordet

Som framgick av förra numret, hade jag "missat" ordförandens krönika och då känns det väldigt tryggt att ha förra ordföranden som backup, tack för det.

Att axla Bosses avlagda mantel blir dock inte lätt, med tanke på den kunskap om, och det kontaktnät han skaffat sig inom Marinbasen. Jag är därför väldigt tacksam att han åtog sig uppdraget som vice ordförande.

Som Bosse uttryckte det, att jag var i Italien på semester, var kanske att ta i. Eftersom jag, liksom de flesta av våra medlemmar har förmånen att vara pensionär, har jag inte haft "semester" på 10 år, utan vi var bara ute på en liten rekreationstripp. I vilket fall som helst, så gjorde vi en bussresa till Gardasjön, i norra Italien, där vi hade Riva del Garda som bas för våra utflykter. Gardasjön är ett underbart ställe, vackra vyer, små pittoreska f.d. fiskebyar, som numera är omvandlade till turistorter och väldigt mycket att se. Kan varmt rekommenderas.

Det har inte förekommit några styrelsemöten under juli och augusti, men verksamheten rullar på i alla fall.

Vår medlem sedan 30 år, Evert Hjelm, gick bort den 17 maj och föreningen deltog i begravningsgudstjänsten i Muskö kyrka med flaggvakt, representerade av Bo Schagerberg, Eron Wersén och Lars-Åke Svenheden. Vi lyser frid över hans minne.

Nu börjar höst- och vintersäsongen och jag hoppas att alla har haft en lika fin sommar som vi har haft på Gotland och är redo att ta i med nya krafter.

Satsningen på 5-kamp och kräftskiva vid vår klubbstuga, fick inte den respons som vi hoppats på och vår sekreterare, Rune, har en del frågor och synpunkter under rubriken "Klubbstugan", längre fram i tidningen.

Verksamheten i övrigt börjar med att föreningen skall delta i Skärgårdsdagen den 26 augusti i Nynäshamns fiskehamn, där vi skall presentera Flottans Män och försöka värva nya medlemmar.

I Köpingsvik på Öland, skall en lokalföreningskonferens genomföras i anslutning till Kronandagarna, 8-10 september. Vidare skall där också genomföras en högmässa med gravceremoni i Hulterstads Kyrka, för att hedra minnet av de omkomna från Regalskeppet Kronan, som förolyckades utanför Öland 1676.

Föreningen skall också representeras på Skeppsholmsdagen, den 10 september, där vi har arrangerat så att Nynäshamns Kulturskolas Blåsorkester får framträda under dagen. Hur arrangemangen i övrigt ser ut för oss, är i skrivande stund inte helt klart, men har Du lust att hjälpa till, så lämna gärna en intresseanmälan till vår klubbmästare.

Sillfrukost på Notholmen

Bosse Schagerberg

Varje år, lördagen före midsommaraftonen är det damerna som för befälet på Södertäljeföreningens ö Notholmen. Notholmen ligger ett stenkast från färjeläget vid Skanssundet och är en före detta minstation som inköpts och ägs av föreningen. Ön är en liten pärla och är föreningens tillflyktsort särskilt om somrarna.

Södertäljeföreningen bjuder varje år in oss för att delta i damernas silllunch med start vid elvatiden och avslutas med grillparty på norra udden. I år var det ett femtiotal gäster som deltog och från Nynäshamn var vi 4 deltagare.

Vädret var, som det har varit hela sommaren strålande, och inbjöd till bad och att sitta i solen.

Hela tillställningen är ett stort knytkalas där damerna efter avnjuten sill bjuder på kaffe och tilltugg.

En annan begivenhet är Bengt med sitt sjöflygplan som gör uppstigningar med hugade passagerare och där man under 20-30 minuter får se hur Södertörn ser ut från ovansidan.

Aftonen avslutas med ett stort grillparty där alla kockar samlas kring den stora grillen för att visa sina färdigheter.

Bilden från grillfesten visar tydligt att så här roligt har vi!

På insidan av ön finns fina bryggplatser där vi är välkomna att lägga till och ha en trevlig stund.

Flottans Män på Fladskär

Bo Schagerberg

Fladskär är klubbholme för Guldbådans båtklubb och ligger strax syd om Muskö. Ön tillhör försvarsmakten men hyrs och disponeras av båtklubben.

Guldbådans båtklubb kom till som en personalförmån för anställda vid försvaret.

Många av våra medlemmar i Flottans Män i Nynäshamn är samtidigt medlemmar i Guldbådans Båtklubb och jag inte låta bli utan jag måste visa en bild från årets midsommarfirande på ön där det är svårt att bestämma sig för om det är Båtklubben eller Flottans män som firar midsommar.

Titta och känn igen Er/oss och riktigt känn hur ett riktigt midsommarfirande skall gå till.

Som klubbholme är alla välkomna att lägga till och har ni vägarna förbi nästa år så titta in och lägg till!

"Skeppsindianen" gräver i minnesbanken.

Rolf Refors inventerar sitt minne och berättar vidare om den tiden då den sv Flottan till största delen drevs med ånga.

Efter förfrågan från O´Hoj redaktören om flera historier från den tiden då fartygen drevs framåt med ånga har jag letat i minnet och hittat ett antal med anknytning till Nynäshamn.

Det första minnet är från 1938 då jag tjänstgjorde på Horsfjärdens Örlogsdepå på Märsgarn. Vi åkte ut på olika underhållsuppdrag och även byggnationer av olika slag.

Ett uppdrag var ute på Vallringen, vid Östermarsfladen, en plats som åtminstone för den båtburna delen av medlemmarna torde vara välbekant. Vid stranden mot fladen fanns då en miniatyrborg uppförd. Enligt uppgift byggdes denna av landstormsmän under 1:a världskriget. Ett sätt att fördriva tiden var att bygga den lilla borgen. Om någon alert medlem är i området kan han ju göra ett söksvep och meddela resultatet som vi sedan säkert kan få veta genom denna tidning.

Borgen på Vallringen

Det andra är förknippat med två jagarpropellrar som är uppställda i Nynäshamn.

Under gång med HM Jagaren Öland nordvärt mot Luleå och sedan till Leningrad. Ett örlogsbesök i Leningrad var något som hela besättningen såg fram emot med spänning och glädje.

Tänk hur fort saker och ting kan förändras. Strax söder om Öregrund dunkade styrbords propeller i den hårda berggrunden och ganska snart stod det klart för alla att resan till Leningrad inte skulle komma att genomföras. En moloken och besviken besättning bogserades till Stockholm och Galärvarvet för reparation.

I mitten av 80-talet placerades propellern framför kiosken vid stationshuset. I samband med gatuarbeten där nere flyttades den till för mig okänd plats.

Den andra jagarpropellern är placerad på gräsmattan mellan stationshuset och gods-magasinet. Jagaren Hälsingland kom vid gång i militärled ost Bullerön lite vid sidan av leden och fick närkontakt med grundet Pojken. Jag finner det "lustigt" att dessa propellrar har "förföljt" mig hit till Nynäshamn. Mindre lustigt var det var det för mitt vidkommande eftersom detta innebar byte av fartyg. Min nya kommandering blev jagaren Gästrikland, stationerad i Karlskrona, vilket innebar långa och dyra resor för att komma hem till familjen.

Det sista minnet satte för lång tid efteråt djupa spår i mig. 1948 före långresan runt Afrika, genomförde luftvärnskryssaren Gotland luftvärnsskjutningar med officersaspiranter i området ost Nynäshamn. Övningen genomfördes med 20 mm automatkanon. En av pjäserna föll omkull och avfyringshandtaget trycktes in mot däck, vilket medförde att eldgivningen fortsatte. Tre av aspiranterna omkom nio aspiranter och en värnpliktiga skadades. För egen och min kanonbetjäning del undkom vi dock utan skador, men upplevde hur projektilerna ven runt oss och kände värmen från eldgivningen. Upplevelsen skakade om oss alla efteråt. I ett försök att hjälpa en av de skadade aspiranterna avled han i mina armar, vilket berörde mig mycket.

Kryssaren Gotland

Fartyget satte omedelbart kurs med högsta fart mot Nynäshamn där ambulanstransport till Stockholm väntade. Det inträffade röntte stor uppmärksamhet i Nynäshamn. Senare framkom att den aspirant som avlidit i närheten hade varit skolkamraten och en sväger till mig. Världen är liten.

Denna förhållande besättningens tragiska olycka lade naturligtvis sörin på stämningen och den förestående långresan runt Afrika, som dock måste genomföras.

Imå gämnade jag några nummer av "Flaskposten", Drottning Victorias skeppstidning. När jag bläddrade igenom dessa nummer strömde in mina minnen från svunna tider fram. Jag konstaterade bland annat att foxterriern "Nicke" blivit skolad till artillerist och befordrats till furir (bild).

Ytterligare en tanke som tränger på är den anda som var förhärskande på ett skepp, den så kallade "skeppsandan". Var man gick sin plikt eller en för alla, alla för en, som när en skeppsbåt skall ros. Skeppsanda är ett svårdefinierat begrepp varför jag vill förklara med ett exempel. Jag hittade en artikel i en ovan nämnd tidning från förra tiden där den dronningen var ung. Den handlade om en roddtävling 1923 när den svenska flottan gästade Rosyth i Skottland.

När Kustflottan och Home Fleet tävlade i rodd år 1923

Vid ankomst till Rosyth möttes de svenska av hela Atlantflottan bestående av flaggskeppet Queen Elisabeth, 1. st Battle Squadron bestående av slagskeppen Barham, Warspit, Valiant, Malaya, Revéngé och Ramillies. Minutläggaren Princess Margaret, verkstadsfartyget Assistance. 6th Destroyer Flottilia (8 jagare) 9th Destroyer Flottilia (9 jagare) inalles 26 fartyg. Efter uppankring och utväxling av honnörer var det så småningom dags för roddtävling. Det var en mäktig linje som bildades av de tjugo startande båtarna som skulle ro mellan de på två linjer uppankrade

fartygen. Av en ödets nyck hade Drottning Victorias skånelag kommit att lottas till platsen bredvid den av engelsmännen utpekade segraren slagskeppet Valiants lag vilka rodde i egen båt och dessutom närmast den engelska slagskeppslinjen, något som vi senare skulle höra kunde blivit ödesdigert. Valiants lag sammansvetsat sedan kriget åtta år tidigare hade aldrig låtit sig besegras vare sig inom eller utom Storbritanniens gränser. Drottning Victorias skånelag hade rott sin tilldelade engelska båt några timmar.

Starten närmade sig och spänningen var på topp. Några sekunder efter startskottet fyrats av rykte en engelsk båt fram en båtlängd före de andra. Förtjusningen bland de engelska besättningarna var stor. En av de våra i ledningen. Denna förtjusning förbyttes snart till gränslös förvåning då det stod klart att den engelska båten roddes av en svensk besättning, det var DV:s skånelag. För varje engelskt slagskepp som passerades tjöto 1500 strupar takten och hade ej de våra varit skåningar hade en olycka skett ty det hejades i engelsk takt, vilken är betydligt snabbare än den svenska. Men oberörda av allt stöj och med obetvingad kraft och uthållighet arbetade sig de våra vidare i sin invanda takt med långa kraftfulla årtag. När mållinjen passerades var de fortfarande en båtlängd före den fruktade och segertippade engelska båten. Som tredje båt kom "Sveriges" lag i egen båt och sist kom alla de engelska lagen i svenska båtar.

Kampen var gigantisk och belöningen och äran därefter. Säkerligen har aldrig tidigare har ett vinnande roddarlag fått erfaras sådan uppmärksamhet som våra skånepågar. Omedelbart efter målgång kallades de ombord på det engelska flaggskeppet där var och en mottogs med honnör som tillkommer en amiral. Officerare som fallrepspojkar, musköteri och appeller, fleet admiral tog i hand och överlämnade ett pund till var och en i roddarlaget. Den engelska besättningen hurrade. Den engelske amiralen överlämnade även en ståtlig silverpjäs till den svenske överbefälhavaren. Ett bevis på fair play, något som engelsmän är kända för. Denna silverpjäs kan troligen beskådas i det prisskåp som fanns ombord, numera placerad på Sjöhistoriska museet där man även kan få se andra föremål som tillhör vår marina sjöhistoria.

Kampen om norra Ishavet

Tirpitz vågade sig aldrig ut på Atlanten efter den våldsamma brittiska kommandoräden mot Saint-Nazaire. Men hon var långt ifrån överksam och opererade i stället i våra skandinaviska farvatten. Med Norge som bas utgjorde hon ett dödligt hot mot ishavskonvojerna till Murmansk - och därmed mot hela den allierade krigsansträngningen. Det gjordes upprepade försök att sänka henne, bland annat med miniubåtar, men det dröjde till 1944 innan försöken kunde krönas med framgång. Militärhistorikerna Michael Tamelander och Niklas Zetterling är nu tillbaka med ännu en dramatisk krigsskildring. Till sin hjälp har de haft ett stort källmaterial som bland annat inkluderar Tirpitz krigsdagbok.

Boken kan köpas från Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek
763 82 Hallstavik

Till Minne

En medlem har mönstrat av

Evert Hjelm har lämnat oss och sina anhöriga och det uppstår som alltid en tom plats och en stor saknad som blir svår att fylla.

Evert tillhörde den gamla stammen av befäl med många års tjänstgöring i Flottan

Evert begravdes i Muskö kyrka den 30 juni och för att hedra hans minne deltog vi från Flottans Män med flaggvakt.

Flaggvakterna var Eron Wersén, Lars-Åke Svenheden och Bo Schagerberg

KLUBBSTUGAN

Under större delen av den gångna sommaren har stugan stått outnyttjad av medlemmarna. Det kan kanske förklaras med att den gångna sommaren varit osedvanligt varm och solig och att man därför valt att vistas på stranden i stället.

Vad som gjorde att bara ett mindre antal (8 st) hörsammade kallelsen till klubbmästerskapet är svårare att förstå. Klubbmästaren och en del andra av oss fick den uppfattningen att 2005:års klubbmästerskap var en trevlig tillställning och att alla som då var med ville att detta skulle fortsätta och bli en tradition. Förberedelserna för årets tävling med efterföljande kräftskiva var långt gångna. Ett stabstält skulle bli lånas ur mobförråd och resas för att säkerställa deltagarnas komfort om vädergudarna inte fått vår beställning om gott väder i tid.

VAD VAR FEL. Det är av stort intresse att få veta. Fel tidpunkt, dag, plats, o s v. Hör av Er till klubbmästaren och berätta varför just Ni inte kunde komma. Detta är viktigt för framtida planering och försök att göra något trevligt för, tja just det, ER.

Välkomna

att besöka stugan

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

